

Innst. 484 S

(2012–2013)

Innstilling til Stortinget fra arbeids- og sosialkomiteen

Dokument 8:112 S (2012–2013)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Laila Dāvøy, Line Henriette Hjemdal og Kjell Ingolf Ropstad om retten til tolke- og ledsagerhjelp for døvblinde mennesker ved fritidsaktiviteter

Til Stortinget

Sammendrag

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen ved forskrift sikre at døvblinde mennesker gis et fullverdig tilbud om tolk/ ledsagere til bruk ved hobby- og fritidsaktiviteter uavhengig av om det skal gjøres i fellesskap med andre eller alene.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse av saken.

Komiteens behandling

Komiteen ba i brev av 30. april 2013 om statsrådens vurdering av forslaget. Statsrådens svarbrev av 21. mai 2013 følger vedlagt.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Tove Linnea Brandvik, Thor Erik Forsberg, Steinar Gullvåg, Kari Henriksen og Anette Trettebergstuen, fra Fremskrittspartiet, lederen

Robert Eriksson, Vigdis Giltun og Laila Marie Reiertsen, fra Høyre, Sylvi Graham og Torbjørn Røe Isaksen, fra Sosialistisk Venstreparti, Karin Andersen, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, og fra Kristelig Folkeparti, Laila Dāvøy, viser til at Representantforslag 112 S (2012–2013) foreslår å styrke retten til tolke- og ledsagertjenester for døvblinde i forbindelse med fritidsaktiviteter.

Komiteen anerkjenner at døvblinde er en gruppe funksjonshemmede som har helt spesielle kommunikasjonsutfordringer, og at manglende bistand i mange tilfeller kan føre til isolasjon og ensomhet. Tolke- og ledsagertjenesten i Nav er av avgjørende betydning for at døvblinde skal kunne kommunisere med omverdenen og delta i samfunnet. Komiteen viser til at det på landsbasis kun finnes rundt 350 døvblinde i Norge, og vil understreke at denne lille gruppen med så spesielle og store utfordringer bør ivaretas på en best mulig måte av storsamfunnet.

Komiteen har merket seg at tolketjenesten er styrket med 8,3 mill. kroner i regjeringens forslag til revidert statsbudsjett for 2013, og at deler av dette kommer tolke- og ledsagertjenesten til døvblinde til gode. Komiteen støtter dette.

Komiteen har videre merket seg at rundskriv om tolke- og ledsagerhjelp ble endret av Arbeids- og velferdsdirektoratet sommeren 2012. Komiteen viser til statsrådens svarbrev av 21. mai 2013, der statsråden blant annet erkjenner kritikken fra de døvblindes organisasjoner om at prosessen som ledet frem til disse regelendringene ikke var god nok. Komiteen merker seg at departementet har bedt Arbeids- og velferdsdirektoratet om en lempelig praktisering av de nye retningslinjene, og at de døvblindes organisasjoner er invitert med på en gjennomgang av

retningslinjene og av kommunens rolle. Komiteen imøteser dette.

Komiteen viser videre til at statsråden ikke ønsker å reversere hovedlinjene i endringene i regelverket som ble gjort i 2012. Komiteen har merket seg at regelendringene blant annet medførte at døvblinde ikke lenger fikk brukt tolke- og ledsagertjenester i forbindelse med en del hobby- og fritidsaktiviteter, og endringen har derfor blitt opplevd av de døvblinde selv som en betydelig innstramning sammenliknet med tidligere praksis. Komiteen merker seg også at forslagsstillerne ønsker å reversere denne regelendringen og sikre døvblinde et tilbud om tolke- og ledsagertjenester ved fritidsaktiviteter.

Komiteen viser til at Norge har, gjennom sin ratifikasjon av FNs konvensjon om rettigheter for personer med nedsatt funksjonsevne, forpliktet seg til å sikre funksjonshemmede rett til deltakelse i samfunnet som likeverdige borgere, med samme rettigheter og plikter som enhver annen samfunnsborger.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at døvblinde har spesielle utfordringer i dagliglivet som følge av sitt dobbelte sansetap. Kommunikasjon med andre og informasjon om omgivelsene er nødvendig for å kunne fungere i hverdagen. Ansvar for å sikre dette er delt mellom kommunene og folketrygden. Tolke- og ledsagerhjelp er hjemlet i kapittel 10 i lov om folketrygd.

Tolketjenesten i Arbeids- og velferdsetaten formidles av hjelpemiddelsentralene. Selv om dekningsgraden for tolkeoppdrag generelt er relativt god (om lag 90 pst. i 2011), er det en stadig utfordring å ha nok tolker til å dekke oppdragene. Dette fører også til at tolketjenesten må prioritere sine oppdrag. Det jobbes systematisk med å øke dekningsgraden. Fra 2009 til 2012 økte utgiftene til tolk fra 102 mill. kroner til om lag 140 mill. kroner. I tillegg er etats driftsbudsjett foreslått styrket gjennom revidert nasjonalbudsjett for 2013 med 8,33 mill. kroner på dette området, slik at Arbeids- og velferdsetaten skal få styrket sine muligheter til å dekke tolkeoppdrag generelt. Disse midlene skal blant annet brukes til å ansette flere tolker.

Disse medlemmer understreker at dersom hobby/fritidsaktivitet har et så stort omfang at det må anses som en del av dagliglivets aktiviteter, kan stønad i spesielle tilfeller likevel tilstås etter dagens regler.

Etter at endringen ble innført sommeren 2012, har det kommet kritikk fra de døvblindes organisasjoner. Kritikken har gått på både de materielle endringene og på prosessen før endringen ble gjort. Både Arbeidsdepartementet og Arbeids- og velferdsdirek-

toratet har sagt seg enig i kritikken når det gjelder prosessen. Det burde ha vært en bedre prosess i forkant av endringen. Det ble lagt opp til at det i alle saker der det etter de nye retningslinjene gis avslag på oppdrag som tidligere har vært innvilget, skal være en dialog med brukeren og brukerens hjemkommune. Dette har sviktet i enkelte saker. Arbeids- og velferdsetaten skal også bistå kommunene med opplæring, slik at de settes i stand til å bistå døvblinde i tråd med det ansvaret de har. Også her har det vist seg at dialogen med kommunene ikke har vært god nok i alle tilfeller. Dette er tatt opp med Arbeids- og velferdsdirektoratet. Disse medlemmer legger til grunn at det vil bli håndtert på en god måte fremover fra etats side. Disse medlemmer har videre merket seg at det også er slik at enkelte fylker ikke fullt ut har implementert de nye retningslinjene, nettopp fordi samhandlingen og opplæringen av kommunene ennå ikke er på plass.

Disse medlemmer viser til at Arbeidsdepartementet har avholdt møte med de døvblindes organisasjoner 21. mars 2013 vedrørende denne problemstillingen. Etter dette møtet ble det ikke gjort konkrete endringer i de nye retningslinjene, og departementet har bedt Arbeids- og velferdsdirektoratet om en lempelig praktisering av retningslinjene, slik at døvblinde som tidligere ble innvilget tolke- og ledsagerhjelp, ikke blir stående uten et tilbud i de tilfeller kommunene ikke er klare til å bistå.

Det er lagt opp til en prosess der de døvblindes organisasjoner inviteres til å være med på et arbeid der retningslinjene gjennomgås, og man vurderer hvordan kommunene best kan settes i stand til å ivareta sitt ansvar for denne gruppen.

Disse medlemmer viser til at Arbeidsdepartementet har tatt initiativ til å invitere alle impliserte parter som har behov for tolketjenester til et arbeid hvor man gjennomgår hvordan tolkerressursene best kan utnyttes. Dette innbefatter både de døvblindes organisasjoner, de hørselshemmede og tolkene/Arbeids- og velferdsetaten. Det er viktig å presisere at dette ikke utelukkende er et spørsmål om ressurser, men også hvordan ressurser best utnyttes gjennom bedre organisering, samarbeid med kommuner, mv. Arbeidsdepartementet tar sikte på at dette arbeidet igangsettes i løpet av kort tid.

Disse medlemmer forutsetter at prosessen det er lagt opp til, legges til rette for at de døvblinde får sitt behov for både tolking og ledsaging ivare tatt på en god måte.

Disse medlemmer foreslår at representantforslaget vedlegges protokollen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, mener samfunnet har et ansvar for å

legge til rette slik at døvblinde kan sikres størst mulig reell valgfrihet og deltakelse i samfunnet.

Flertallet mener det er uforståelig at regjeringen ikke velger å reversere hovedlinjene i endringene i regelverket som ble gjort i 2012, da den nye praktiseringen fratrar mange av de døvblinde friheten til å kunne delta i forbindelse med hobby- og fritidsaktiviteter.

Flertallet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen ved forskrift sikre at døvblinde mennesker gis et fullverdig tilbud om tolk/ledsager til bruk ved hobby- og fritidsaktiviteter, uavhengig av om det skal gjøres i fellesskap med andre eller alene.»

Flertallet viser til at regelendringen med hensyn til rett til tolk/ledsager har medført at svært mange døvblinde mennesker har blitt isolert og deres livskvalitet har blitt kraftig redusert. Muligheten for å kunne være en del av samfunnet og delta på lik linje med andre har blitt begrenset. Flertallet vil påpeke at det er helt nødvendig for en døvblind person å ha en tolk/ledsager for å sikre at de kan kommunisere med omverdenen. Mennesker som er døvblinde eller syns- og hørselshemmede, er en helt spesiell gruppe i denne sammenheng. Ved at både syn og hørsel svikter vesentlig eller helt, oppstår et helt annet handikap enn ved tap av enten syn eller hørsel. Disse personene må sikres forsvarlig støtte fra samfunnets side for å kompensere for dette dobbelte sansetapet, og at støtten må omfatte mer enn kun det som ligger innenfor strengt nødvendig daglige gjøremål.

Flertallet vil påpeke at døvblinde menneskers behov er noe mer enn bare språktolkning mellom bruker og andre mennesker. En ledsager som behersker døvblindes kommunikasjonsmetoder er for enkelte døvblinde helt nødvendig for å kunne delta i samfunnet fullt ut.

Døvblinde menneskers rett til tolk/ledsager ved fritids- og hobbyaktiviteter, uavhengig av om det skal gjennomføres alene, må sikres, på grunn av at deres behov for praktisk bistand, ved for eksempel handleturer, hjemmehjelp, og andre fritidsaktiviteter, innebærer behov for kommunikasjon og tolking. Flertallet mener derfor at regelverket må reverse-res slik at døvblinde sikres tolk/ledsager ved fritidsaktiviteter.

Flertallet viser til statsrådets svarbrev, der det blant annet står at:

«Begrepet 'dagliglivet' slik det er definert i folketrygdloven § 10–6 inkluderer i utgangspunktet ikke stønad til trening, sport og hobby».

Flertallet mener at denne regeltolkningen ikke er rimelig når det gjelder døvblinde, fordi de som gruppe er i en helt spesiell sosial situasjon.

Flertallet vil påpeke at tolken er bindeleddet mellom den døvblinde og omverdenen, og er helt avgjørende for at den døvblinde skal kunne oppfatte hva som skjer og kunne delta i nødvendig kommunikasjon og samtale. Når rundskrivets § 10-7 sier at: «Retten til tolk- og ledsagerhjelp er hovedsakelig knyttet til brukers behov for bistand til kommunikasjon», ser man helt bort fra hvilke situasjoner med behov for kommunikasjon som kan oppstå uforutsigbart. Videre vil flertallet peke på rundskrivets tekst der det står at: «... for døvblinde vil det også innebære ledsaging og beskrivelse integrert i tolkoppdraget.». En ledsager uten kompetanse på å kunne tolke og kommunisere med døvblinde, vil være uten nytte dersom behovet for kommunikasjon oppstår underveis. Flertallet vil vise til at kommunikasjon er mer enn å være til stede sammen, det er: «utveksling av mening eller betydningsinnhold mellom individer og grupper med hjelp av felles system av symboler mm.» (www.snl.no/kommunikasjon).

Flertallet ser at statsråden i sitt svar til komiteen innrømmer at prosessen rundt endringen i rundskrivet er kritikkverdig. At kommunene ikke uten videre kan overta ansvaret, sier seg selv. Statsråden innrømmer også dette når hun sier at Arbeids- og velferdsetaten skal bistå kommunene med opplæring, slik at de settes i stand til å bistå døvblinde. Flertallet vil påpeke at kommunikasjon med døvblinde er krevende. Man kan ikke se bort fra at det vil ta måneder og år å lære kommunalt ansatte ledsagere å fungere/kommunisere med en døvblind. Det er også et stort spørsmål om det er riktig at kommunene skal overta en så sterkt spesialisert tjeneste som det er å tolke for døvblinde.

Flertallet mener det er positivt at regjeringen har satt av midler i revidert nasjonalbudsjett som skal komme tolke- og ledsagertjenesten til døvblinde til gode. Men det hjelper lite dersom endringen i rundskrivet blir stående. Flertallet får fortsatt henvendelser fra døvblinde som har mistet og som i disse dager mister tolk som de tidligere har fått innvilget fra Nav. Resultatet er et avslag fra Nav, uten noe tilbud eller overtakelse fra kommunen, som ikke har slik kompetanse pr. i dag.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet:

Forslag 1

Dokument 8:112 S (2012–2013) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Laila Dávøy,

Line Henriette Hjemdal og Kjell Ingolf Ropstad om retten til tolke- og ledsagerhjelp for døvblinde mennesker ved fritidsaktiviteter – vedlegges protokollen.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råar Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Stortinget ber regjeringen ved forskrift sikre at døvblinde mennesker gis et fullverdig tilbud om tolk/ ledsagere til bruk ved hobby- og fritidsaktiviteter, uavhengig av om det skal gjøres i fellesskap med andre eller alene.

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 11. juni 2013

Robert Eriksson

leder

Sylvi Graham

ordfører

Vedlegg

Brev fra Arbeidsdepartementet v/statsråden til arbeids- og sosialkomiteen, datert 21. mai 2013

Representantforslag 112 S (2012-2013) - Fra stortingsrepresentantene Dāvøy, Hjemdal og Ropstad

Jeg viser til brev fra Arbeids- og sosialkomiteen av 30. april 2013 med anmodning om min vurdering av representantforslag 112 S (2012–2013) fra stortingsrepresentantene Laila Dāvøy, Line Henriette Hjemdal og Kjell Ingolf Ropstad om retten til tolke- og ledsagerhjelp for døvblinde mennesker ved fritidsaktiviteter.

Representantene foreslår å utvide retten til tolke- og ledsagerhjelp for døvblinde fra folketrygden. Ordningen er hjemlet i folketrygdloven § 10-7 bokstav g, jf §§ 10-5 (arbeidsliv) og 10-6 (dagligliv), og nærmere regulert i forskrift om stønad til tolke- og ledsagerhjelp for døvblinde.

Retten til tolke- og ledsagerhjelp for døvblinde har vært debattert både i media og fra Stortinget det siste året. Spørsmålet har vært tatt opp både i form av spørsmål til skriftlig besvarelse (spørsmålene nr. 511/2012 og nr. 987/2013), samt i den ordinære spørretimen 13. februar 2013.

Jeg vil først redegjøre for bakgrunnen for de endringer som er gjort i forhold til denne ordningen.

Tolketjenesten i Arbeids- og velferdsetaten formidles av hjelpemiddelsentralene. Selv om dekningsgraden for tolkeoppdrag generelt er relativt god (om lag 90 prosent i 2011), er det en stadig utfordring å ha nok tolker til å dekke oppdragene. Dette fører også til at tolketjenesten må prioritere sine oppdrag. Det jobbes systematisk med å øke dekningsgraden. Fra 2009 til 2012 økte utgiftene til tolk fra 102 millioner til om lag 140 millioner kroner. I tillegg er etats driftsbudsjett styrket gjennom Revidert nasjonalbudsjett for 2013 med 8,33 millioner på dette området, slik at Arbeids- og velferdsetaten skal få styrket sine muligheter til å dekke tolkeoppdrag generelt. Disse midlene skal blant annet brukes til å ansette flere tolker.

Det har de senere årene også vært en relativt stor økning i tidkrevende oppdrag for tolketjenesten, og særlig i forhold til døvblinde. Dette er både ressurskrevende oppdrag for tolketjenesten, og det er også svært kostnadskrevende oppdrag. Eksempelvis vil en ukes tur til utlandet normalt kreve 3 tolker, og dette vil kunne koste mellom 100.000 og 150.000 kroner. Blant annet på denne bakgrunn var det et behov for Arbeids- og velferdsetaten å få presisert nærmere hva som ligger i tolke- og ledsagerordningen for døvblin-

de. Jeg vil presisere at slike oppdrag det er vist til ovenfor fortsatt i all hovedsak vil dekkes av Arbeids- og velferdsetaten.

Sentralt er hvorvidt ordningen hjemler rett til rene ledsageroppdrag, eller om det må dreie seg primært om tolking, der ledsaging er et avledet behov av dette. Videre har det vært et behov for å få presisert hvorvidt ordningen er underlagt den samme begrensningen som øvrige tiltak etter folketrygdloven § 10-7, knyttet til hvilke situasjoner det kan gis stønad. Rene hobby- og fritidsaktiviteter faller som hovedregel utenfor stønadsrammen, slik at brukere generelt ikke kan påregne å få stønad fra folketrygden til alle slike aktiviteter.

Det har også vært behov for å tydeliggjøre ansvarsdelingen mellom stat og kommune for ledsaging. Kommunene har et ansvar for rene ledsagingsoppdrag/ praktisk bistand. Det har, når det er nødvendig å prioritere i bruken av tolkeressurser, vært nødvendig å vise til kommunenes ansvar på dette området. Det er også gjennom de nye retningslinjene presisert at Arbeids- og velferdsetaten skal legge til rette for gode løsninger for brukerne i dialog med bruker og kommunen i den enkelte sak.

Jeg har vært i kontakt med Helse- og omsorgsdepartementet for å få en redegjørelse for hvilket ansvar som påhviler kommunen på dette området.

Kommunenes ansvar er hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven. § 3-2 angir nærmere hva slags type tjenester kommunen skal kunne tilby. Av bestemmelsens nr. 6 bokstav b heter det at kommunen skal kunne tilby «personlig assistanse, herunder praktisk bistand og opplæring og støttekontakt».

Praktisk bistand omfatter hjelp til alle dagliglivets praktiske gjøremål i hjemmet og i tilknytning til husholdningen, for eksempel innkjøp av varer, matlaging og vask av klær og bolig mv. Videre omfattes hjelp til egenomsorg og personlig stell. Med opplæring menes opplæring i dagliglivets gjøremål. Formålet med opplæringen skal være å bidra til å gjøre den enkelte mest mulig selvhjulpne i dagliglivet. Begrepet «personlig assistanse» er valgt for å understreke viktigheten av brukermedvirkning og brukerstyring i tjenesten.

Personlig assistanse omfatter også deltagelse i fritidsaktiviteter. Personlig assistanse kan også organiseres som bistand til organisert deltagelse i aktivitetsgrupper og individuelt tilrettelagt tilbud i samarbeid med en frivillig organisasjon.

Retten til ytelser etter folketrygdloven kapittel 10, herunder tolke- og ledsagerhjelp til døvblinde, faller bort i den utstrekning det kommer inn under ansvarsområdet i annen lovgivning, jf. folketrygdloven § 10-8. Som det fremgår over har kommunen et ansvar for praktisk bistand til alle borgere – herunder døvblinde. Det er denne ansvarsdelingen mellom kommunene og folketrygden som Arbeids- og velferdsetaten har søkt å få synliggjort i sine retningslinjer.

I tillegg til å få tydeliggjort hva som er hhv. Arbeids- og velferdsetatens ansvar og kommunenes ansvar, har det vært nødvendig å gi en presisering av den generelle begrensningen som ligger i alle tiltak som ytes etter folketrygdloven § 10-7 der stønad gis i forbindelse med dagliglivets aktiviteter. Begrepet «dagliglivet» slik det er definert i folketrygdloven § 10-6 inkluderer i utgangspunktet ikke stønad til trening, sport og hobby, jf. Ot.prp nr. 10 (2003–2004). Her går det frem at lovgivers forutsetning er at hjelpemidler og tiltak etter denne bestemmelsen ikke omfatter rekreasjon, fritidsinteresser, trening, med videre. Dersom hobby/ fritidsaktivitet har et så stort omfang at det må anses som en del av dagliglivets aktiviteter, kan stønad i spesielle tilfeller likevel tilstås. Denne begrensningen gjelder altså *alle* tiltak etter folketrygdloven § 10-7, også tolke- og ledsagerhjelp for døvblinde. Det har vist seg at Arbeids- og velferdsetaten ikke har hatt en entydig praktisering av denne bestemmelsen, og det var også av den grunn behov for en presisering av hva som ligger i dette begrepet.

Så vidt jeg forstår forslagsstillerne, foreslår de en utvidelse av tolke- og ledsagerordningen som ser bort i fra den generelle begrensningen som ligger i folketrygdloven § 10-6 om hva som defineres som dagliglivet, og videre at det ikke skal være noe krav om et behov for kommunikasjon med andre. De ønsker også å begrense kommunenes ansvar for denne gruppen av sine innbyggere.

Forslaget vil etter min vurdering bety at døvblinde gis en rettighet utover det andre grupper har rett til etter folketrygdloven kapittel 10. Jeg mener at en slik utvidelse for en bestemt gruppe ikke er å anbefale. De rammer som er satt av Stortinget hva gjelder forståelsen av begrepet «dagliglivet» bør etter min vurdering gjelde for alle.

Forslagsstillerne trekker frem forholdet til FN-konvensjonen om rettighetene til personer med nedsett funksjonsevne. Det er viktig å få presisert at de endrede retningslinjene ikke fratar døvblinde rettigheter de har. Det at ulike aktører har ansvaret for å innfri en rettighet, gjør ikke at forholdet kan sies å bli i strid med nevnte FN-konvensjon.

Videre mener jeg forslaget om at ordningen skal dekke alt av behov for ledsaging – uavhengig av om

det ikke er i sammenheng med et behov for å kommunisere med omverdenen – gjør at folketrygden i praksis overtar kommunens ansvar på dette enkeltområdet. Dette vil føre til at kommunene ikke har det samme helhetlige ansvaret for denne gruppen som for andre innbyggere, hvilket etter min mening vil være uheldig.

Etter at endringen ble innført sommeren 2012, har det kommet kritikk fra de døvblindes organisasjoner. Kritikken har både gått på de materielle endringene, og på prosessen før endringen ble gjort. Både departementet og Arbeids- og velferdsdirektoratet har sagt seg enig i kritikken når det gjelder prosessen. Det burde ha vært en bedre prosess i forkant av endringen. Det ble lagt opp til at det i alle saker der det etter de nye retningslinjene gis avslag på oppdrag som tidligere har vært innvilget, skal være en dialog med brukeren og brukerens hjemkommune. Dette ser vi dessverre har sviktet i enkelte saker. Arbeids- og velferdsetaten skal også bistå kommunene med opplæring, slik at de settes i stand til å bistå døvblinde i tråd med det ansvaret de har. Også her har det vist seg at dialogen med kommunene ikke har vært god nok i alle tilfeller. Dette har departementet tatt opp med Arbeids- og velferdsdirektoratet, og jeg har tro på at dette vil bli håndtert på en god måte fremover fra etatens side. Det er også slik at i enkelte fylker er ikke de nye retningslinjene fullt ut implementert, nettopp fordi samhandlingen og opplæringen av kommunene ennå ikke er på plass.

Arbeidsdepartementet avholdt møte med de døvblindes organisasjoner 21. mars 2013 vedrørende denne problemstillingen. Etter dette møtet ble det ikke gjort konkrete endringer i de nye retningslinjene, men departementet har bedt Arbeids- og velferdsdirektoratet om en lempelig praktisering av retningslinjene, slik at døvblinde som tidligere ble innvilget tolke- og ledsagerhjelp ikke blir stående uten et tilbud i de tilfeller kommunene ikke er klare til å bistå.

Det er lagt opp til en prosess der de døvblindes organisasjoner inviteres til å være med på et arbeid der retningslinjene gjennomgås, og man vurderer hvordan kommunene best kan settes i stand til å ivareta sitt ansvar for denne gruppen.

Jeg har videre tatt et initiativ til å invitere alle impliserte parter som har behov for tolketjenester til et arbeid hvor man gjennomgår hvordan tolkerressursene best kan utnyttes. Dette innbefatter både de døvblindes organisasjoner, de hørselshemmede og tolkene/ Arbeids- og velferdsetaten. Det er viktig å presisere at dette ikke utelukkende er et spørsmål om ressurser, men også hvordan ressursene best utnyttes gjennom bedre organisering, samarbeid med kommuner, med videre. Jeg tar sikte på at dette arbeidet igangsettes i løpet av kort tid.

Jeg mener at den prosessen det nå er lagt opp til, bør kunne legge til rette for at de døvblinde får sitt behov for både tolking og ledsaging ivaretatt på en

god måte, uten at det skal være behov for å lage særregler for denne gruppen.

